

Protokół

8. posiedzenia IV. sesji III. peryodu Sejmu galicyjskiego

z dnia 15. grudnia 1873. r.

Początek o godzinie 11tej przed południem.

Przewodniczący: Marszałek książę Leon Sapieha.

Sekretarze: Jasiński Józef, Antoniewicz, Wereszczyński, Serwatowski

Obecny posłów 122.

Obecny komisarz rządowy Wice-Prezydent Namiestnictwa Bartmański.

Książę Marszałek zagaja posiedzenie.

Sekretarz Wereszczyński odczytuje protokół ostatniego posiedzenia z dnia 13. grudnia

1873 r.

Protokół bez zarzutu przyjęty.

Sekretarz Wereszczyński odczytuje dalszy ciąg petycyj od l. 53 do l. 74 włącznie.

Marszałek udziela 8 dniowy urlop p. Smarzewskiemu.

Izba udziela urlop 14 dniowy p. Horodyskiemu.

Przewodniczący komisji petycyjnej uwiadamia, że petycye do l. 120/s. i 123/s. odstąpiono komisji edukacyjnej a petycyę do l. 56/s. komisji administracyjnej.

P. Podlewski wnosi, aby petycya do l. 171/s. była odesłaną do komisji administracyjnej, co Izba uchwała.

Sprawozdawca Łoś zdaje sprawę z wyboru jednego członka do komisji budżetowej: Głosujących było 91, absolutna większość 46 — otrzymali głosów: Chrzanowski 44, Męciński 25, Krzyżanowski 17, Pawlikow 4, Popiel 1 — przeto nikt nie utrzymał absolutnej większości.

Z porządku dziennego przychodzi pod rozprawę:

Specyalna debata nad sprawozdaniem komisji prawniczej, w sprawie ustanowienia trybunałów I. instancyi i stosownego zaokrąglenia okręgów dziś istniejących trybunałów I. instancyi.

Sprawozdawca odczytuje ustęp I. wniosku.

P. Tettmayer stawia poprawkę:

„Liczba trybunałów I. instancyi z zupełną kompetencyą w sprawach cywilnych i karnych ma być o tyle powiększoną, aby oprócz w każdym z dawniejszych obwodów Galicyi trybunały I. instancyi tam były zaprowadzone, gdzie tego potrzeba wymaga.“

Wniosek dostatecznie poparty.

P. Smolka wnosi po słowie „posiadał“ dodać słowo „przynajmniej.“

Wniosek ten również poparty.

P. Tettmayer cofa swoją poprawkę.

Sprawozdawca inieniem komisji przyjmuje poprawkę p. Smolki — poczem Izba uchwała I. ustęp z dodatkiem p. Smolki jak następuje :

„I. Liczba trybunałów I. instancyi z zupełną kompetencją w sprawach cywilnych i karnych winna być o tyle powiększoną, iżby każdy z dawniejszych obwodów Galicyi posiadał przynajmniej jeden taki trybunał I. instancyi.“

Sprawozdawca odczytuje ustęp II. wniosku :

„II. Potrzebnem jest rychłe ustanowienie trybunałów I. instancyi w Kołomyi, Brzeżanach, Sanoku, Stryju, w Wadowicach i w Czortkowie. przedewszystkiem zaś dla zaradzenia w części przynajmniej naglącej potrzebie jak najrychlejsze ustanowienie trybunału w Kołomyi dla okręgu z dawnego obwodu kołomyjskiego utworzyć się mającego.

P. Smolka wnosi by ustęp II. brzmiał :

„Pożądaniem jest jak najszybsze przedewszystkiem ustanowienie trybunału I. instancyi w Kołomyi.

Wniosek poparty.

Zabierają głos pp. Chrzanowski, Fruchtmann, Zybliekiewicz za wnioskiem komisji.

P. Grocholski stawia wniosek odesłania tej sprawy napowrót do komisji jurydycznej.

Wniosek poparty.

Po przemówieniu pp. Smolki, Krzeczunowicza, Zybliekiewicza, Antoniewicza i sprawozdawcy :

Wniosek p. Grocholskiego upadł.

Wniosek komisji ustęp II. przyjęty w całej osnowie.

Sprawozdawca odczytuje ustęp III.

„Zaokrąglenie okręgów trybunałów I. instancyi w Galicyi przeprowadzićby wypadało, dopiero po ustanowieniu trybunałów w ustępie II. wymienionych.“

Poseł Smolka po przemówieniu wnosi dodatek :

„Pożądaniem wszakże byłoby :

a) ażeby okręgi sądów powiatowych: Borszczów, Mielnica, Uścieczko i Zaleszczyki z okręgu trybunału tarnopolskiego wydzielone i przyszłemu trybunałowi kołomyjskiemu także przydzielone były.

b) Pożądaniem byłoby, ażeby okręgi sądów powiatowych: Dolina, Roźniatów, Kałusz, Wojniłów, Żurawno ewentualnie i Bolechów z okręgu trybunału samborskiego wydzielone i do okręgu trybunału stanisławowskiego przydzielone zostały.“

Poparty.

Przemawiał następnie p. Spławiński.

S. Krzeczunowicz stawia wniosek w miejsce ustępu III. :

„Przy utworzeniu trybunału kołomyjskiego pożądaniem jest, ażeby do okręgu tego trybunału przydzielone zostały także okręgi sądów powiatowych: Borszczowa, Mielnicy, Uścieczka i Zaleszczyk — tudzież, ażeby do okręgu trybunału Stanisławowskiego przydzielone zostały okręgi sądów powiatowych: Bursztyna, Rohatyna Wojniłowa, Kałusza, Roźniatowa, Żurawna i Doliny.“

Wniosek ten poparty.

Przemawiają pp. Smolka, Spławiński, Kamiński,

Na wniosek p. Smolki dyskusya zamknięta.

Po przemówieniu sprawozdawcy p. Smolka odstępuje od swego wniosku a przystępuje do wniosku posła Krzeczunowicza.

Wniosek p. Krzeczunowieza upada.

Wniosek komisji ustęp III. przyjęty.

Sprawozdawca odczytuje ustęp IV.:

„IV. Przed utworzeniem trybunałów I. instancyi dla każdego z dawnych obwodów niezbędnem jest pomnożenie etatu sędziów przy istniejących trybunałach,

Izba uchwała bez dyskusji ustęp IV.

Sprawozdawca czyta ustęp V.

„V. Pożądanem jest najspieszniejsze wprowadzenie reformy postępowania sądowego w sprawach cywilnych.“

P. Aleksander Jasiński wnosi dodatek następujący:

„mianowicie zaprowadzenie także sądów pokoju.“

Dodatek do ustępu V. poparty dostatecznie.

P. Spławiński — także sprawozdawca przemawiają przeciw powyższemu dodatkowi.

Izba uchwała ustęp V. wniosku komisji.

Dodatek upadł.

Sprawozdawca odczytuje ustęp VI. i VII.:

„VI. Ustanowienie w Brodach przy obecnej organizacji sądów, jakiegokolwiek sądu kolegiального, nie jest wskazaniem.

VII. Wydział krajowy porozumie się najrychlej z c. k. władzami i reprezentacjami powiatowemi w sprawie ustanowienia innych trybunałów w zachodniej Galicyi.“ które

Izba uchwała bez dyskusji.

P. Madejski wnosi następujący dodatek jako ustęp VIII.:

„Zdania wyrażone w artykule I. i II. odnoszą się tylko do dzisiejszego stanu rzeczy, nie mają bynajmniej na względzie przyszłej organizacji sądownictwa i Sejm wypowiada życzenie, by wymienione tamże sądy kolegialne, jeszcze przed ową przyszłą organizacją zaprowadzone były.“

Poparty.

Sprawozdawca przyjmuje takowy imieniem komisji.

Powyższy ustęp VIII. Izba uchwała bez dyskusji.

Z porządku dziennego następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego, w sprawie pokrycia gmachu lwowskiego szpitala powszechnego nowym dachem i podniesienia drugiego piętra tegoż gmachu.

Sprawozdawca Haller wnosi odesłanie do komisji budżetowej.

P. Wodzicki wnosi, by wprost na przedstawienie Wycziału krajowego, uważając go jako komisję sejmową, przystąpić do dyskusji.

Po przemówieniu p. Zyplikiewicza — wniosek p. Wodzickiego upadł.

Wniosek sprawozdawcy przyjęty.

Z porządku dziennego następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego, o projekcie ugody z Reprezentacją miasta Lwowa zawrzeć się mającej, w celu unormowania stosunku gminy tegoż miasta do lwowskiego szpitala powszechnego.

Sprawozdawca Haller wnosi odesłanie tego sprawozdania do komisji administracyjnej.

P. Kraiński wnosi wzmocnienie komisji przez dwóch członków.

Wniosek sprawozdawcy i p. Kraińskiego przyjęty.

Następuje wybór ściślejszy z pomiędzy dwóch do komisji budżetowej.

Przyszłe posiedzenie jutro o godzinie 11.

Porządek dzienny:

1. Wybór dwóch członków do komisji administracyjnej.
2. Drugie czytanie przedłożenia rządowego z wnioskiem do ustawy, zawierającej postanowienia na wypadek, że poseł ulegnie kondemnacji sądowej lub zostaje pod śledztwem karnym.
3. Drugie czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z wnioskiem do ustawy zawierającej dodatek do sejmowej ordynacji wyborczej.
4. Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o stanie funduszów stanowiących majątek szpitali św. Łazarza i św. Ducha w Krakowie, sprawozdawca p. Haller.
5. Sprawozdanie Wydziału krajowego o petycjach, sprawozdawca p. Pietruski.
6. Sprawozdanie Wydziału krajowego o zezwolenie na pobór dodatków do podatków, sprawozdawca p. Skwarczyński.

O godzinie 2 $\frac{1}{2}$ posiedzenie zamknięte.

Marszałek krajowy:

Leon książę Sapieha.

Sekretarze:

Antoniewicz.

Serwatowski.

Dalszy ciąg petycji

po dzień 14. grudnia 1873 r. do Sejmu krajowego wniesionych.

53. Gminy Bieńkowa Wisznia, Podhajczyki i Kupnowice tudzież Michał Kuryło i Jan Szczepankiewicz przez posła Jędrzejowskiego z zażaleniem przeciw nadużyciom c. k. notaryusza w Rudkach.
54. Pietraszewski Hipolit, dyrektor szkoły Froeblovskiej, przez posła Aleksandra Jasińskiego o subwencyę 500 złr. rocznie.
55. Mieszkańcy powiatu Borszczowskiego. przez Wydział powiatowy na ręce posła Grossa o przyngalenie budowy drogi z Krzywca do Borszczowa.
56. Filia Towarzystwa pedagogicznego lwowskiego w Kołomyi przez posła Kuczковского o subwencyę dla wyższej szkoły żeńskiej w Kołomyi.
57. Brzesko Wydział powiatowy przez posła ks. Króla o systowanie egzekucyi za zaległe podatki rządowe, o wyjednanie odpisania podatków za rok bieżący, o rozpoczęcie z wiosną 1874 robót publicznych w celu dostarczenia środków zarobkowania ludności wiejskiej.
58. Magistrat miasta Starego Sącza przez posła ks. Króla o zaniechanie budowy drogi Piwniczna-Szczawnickiej a natomiast o wybudowanie mostu pod Noszacowicami i zniesienie obłązów w Jazowsku i Tylmanowy na drodze Tarnowsko-Niedzieckiej.
59. Brzesko Wydział powiatowy przez posła ks. Króla o ustanowienie w miasteczku Czchowiu posterunku żandarmeryi.
60. Liśko Wydział powiatowy przez posła Słoneckiego o uznanie dróg powiatowych Baligrodzkiej i Lutowiskiej jako drogi krajowe.
61. Tenże Wydział powiatowy przez posła Słoneckiego w przedmiocie uiszczenia przez gminy i obszary dworskie prestacyj do dróg powiatowych.
62. Gmina Radymno powiatu Jarosławskiego przez posła Skwarczyńskiego o zezwolenie na pobór dodatku gminnego od trunków na pokrycie kosztów budowy szkoły.
63. Komitet parafialny w Nawaryi przez posła Biłousa o zapomogę 900 złr. na wykończenie restauracyi cerkwi.
64. Grybów Wydział pow. przez posła Trzecieskiego o subwencyę 9.000 złr. na drogę powiatową.
65. Jaworów gmina przez posła hr. Szeptyckiego o budowę drogi z Rawy przez Jaworów do stacyi kolei w Sądowej Wiszni.
66. Zarząd Towarzystwa ku niesieniu pomocy chorym akademikom w Wiedniu przez posła Czernkowskiego o wsparcie.

67. Pisarze dzienni przy Wydziale krajowym przez posła Wereszczyńskiego o podwyższenie płacy.
  68. Dobieszewski Zygmunt, lekarz górniczy w Dąbrowie, przez posła Majera o zakupienie odpowiedniej ilości egzemplarzy broszury o szczepieniu ospy lub o rozesłanie jej do nabycia z należytym poparciem.
  69. Potocki Mieczysław, konserwator pomników i zabytków narodowych, przez posła Podlewskiego w sprawie starożytnego archiwum aktów ziemskich i grodzkich.
  71. Owład Emil Franciszek, koncypista Wydziału krajowego, przez posła Grossa o wliczenie do służby krajowej lat w dawniejszych złużbach spędzonych.
  72. Gmina miasta Jasła przez posła Józefa Jasińskiego o wyjednanie przyjęcia gimnazjum jasielskiego na etat państwowy.
  73. Stańczak Semko przez posła Antoniewicza z zażaleniem na postępowanie urzędników żupnych przy wydawaniu soli.
  74. Trompeteur Feliks, doktor z Drohobyczy, przez posła Antoniewicza o uchylene rozporządzenia Wydziału krajowego w sprawie szpitala powszechnego w Drohobyczy wydanego.
-